

Svarsfrekvens och metod

Bedömningen nedan baseras på rapportering från samtliga 21 länsstyrelser. Länsstyrelsernas rapportering bygger på rapportering från kommuner och andra regionala aktörer. Metod för insamling och analys kan skilja sig åt mellan län och kommuner och har inte kvalitetssäkrats i denna sammanställning.

Samlad bedömning

Den generella bilden är att efterlevnaden varierar i de flesta län och skiftar mellan kommuner och inom kommuner och platser.

- Flertalet länsstyrelser uppger medel till hög efterlevnad. En del län uppger att det har blivit en positiv förändring med en högre efterlevnad, medan andra länsstyrelser uppger en lägre efterlevnadsgrad och att det pågår en negativ trend gällande att efterleva FOHM:s riktlinjer.
- En positiv aspekt är att flera länsstyrelser rapporterar om att många näringsidkare gör vad de kan för att möjliggöra och förbättra efterlevnaden främst vad gäller trängsel och köbildning.
- Det som i huvudsak framförs i samband med låg efterlevnad är att vädret och turismen påverkar. Vid dåligt väder uppstår trängsel och köbildning i gallerior, butiker och motsvarande sammanhang. Medan det vid fint väder uppstår trängsel vid stränder och badplatser. Vid barer och restauranger inrapporteras även sämre efterlevnad nattetid samt på helger samt vid ökad alkoholkonsumtion. Det rapporteras även från vissa länsstyrelser om trängsel i parker och naturområden samt fjällområden.
- Gällande rapporterna om en lägre efterlevnadsgrad så är det främst riktlinjerna om att hålla avstånd som inte följs. Länsstyrelserna uppger att ungdomar är minst benägna att hålla avstånd och flera län har angett att även riskgruppen 70+ har blivit sämre på att följa riktlinjerna. Det rapporteras från länsstyrelserna också om en allmän trötthet om att följa FOHM:s riktlinjer.

Generella iakttagelser i samband med tillsynsbesök

- Observationer vid tillsynsbesök vittnar generellt om hög efterlevnad av verksamheter och restauranger som tagit till sig av föreskrifter. Trots detta följs inte alltid rekommendationerna av besökare framförallt avseende butiker, gallerior, restauranger och i köer utanför verksamheter. Flertalet län uppger att fler äldre (70+) börjat röra sig ute i samhället.
- En utmaning som framförs är att unga är mindre benägna att följa riktlinjerna. Exempel som uppges är att det tex kan finnas olika syn mellan ungdomar och näringsidkare vad exempelvis begreppet "sällskap" betyder.

Vidtagna åtgärder

- Sommar/badvärdar som påminner allmänheten att hålla avstånd.
- Det rapporteras även om skyltning, information på sociala medier, kontroller/tillsynsbesök, begränsningar av besökare (förbokning, mindre antal parkeringsplatser, handling för riskgrupper, ändring av öppettider, publikfria matcher).
- Möjlighet för allmänheten att rapportera om låg efterlevnad genom olika appar och telefonnummer. Det kan även tilläggas i sammanhanget att det rapporteras om nya informationskampanjer såsom "Vi vet, att du vet" och "Simma inte i stim".

Behov av åtgärder

Skarpare riktlinjer kopplat till trängsel avseende stränder samt kollektivtrafiken. En kommun framför förslag på striktare regler för försäljning av alkohol efter kl. 23.00.

- Behov av större rådighet för kommunerna gällande möjligheten att avbryta verksamhet som påverkar efterlevnaden negativt.
- Behov av att hitta nya sätt att nå allmänheten om deras egna ansvar för att efterleva FOHM; s riktlinjer (stöd för att motverka informationströtthet, verksamhets, och målgruppspecifik information riktat till exempelvis ungdomar).
- Några länsstyrelser efterfrågar information/kampanjer kopplat till att semestern tar slut och skolorna startar.
- Ökat behov av att kunna erbjuda tvål och handsprit på stränder.
- Förtydligande av vilka spelregler som gäller för fortsatt distansarbete så som trängselfaktor/-mönster (land och stadproblematik) beroende på var i landet hen bor.

EFTERLEVNADE LOKAL OCH REGIONAL KOLLEKTIVTRAFIK

Samlad bedömning

Den rapporterade graden av efterlevnad varierar mellan länen, ungefär hälften av länen rapporterar medel till hög efterlevnad.

- Några län rapporterar om försämrad efterlevnad, beroende på "Coronatrotthet" eller ökat turistresande.
- Vissa län rapporterar om stora variationer i efterlevnaden över tid och mellan platser.
- Flera län rapporterar om att trängsel uppstått i rusningstider eller exempelvis till och från populära besöksmål och i ankomsthallar.
- Flera län rapporterar oro för ökad trängsel i kollektivtrafiken i samband med skolstart.
- Några län rapporterar om skärgårdstrafiken och att den har varit hård belastad vid fint väder. Besökare har bland annat nekats tillträde på båtarna på grund av trängselrisken. Viss trängsel på enstaka turer i fjällen i samband med ökad fjällturism.

Beläggningsgrad (aktuell och tidigare år)

Generellt rapporteras det fortfarande om en lägre beläggningsgrad jämfört med föregående år. Flera län uppger att resandet väntas att öka framöver, inte minst när skolorna åter öppnar och semesterperioden är över.

Vidtagna åtgärder

- Informationsinsatserna till resenärer om riktlinjerna har varit omfattande i de flesta län. Det finns också exempel på appar och webbsidor som visar den aktuella beläggningen i kollektivtrafiken.
- Flera län rapporterar att man arbetar riktat mot skolelever och ungdomar för att uppmuntra till förbättrad efterlevnad och att använda andra färdssätt än kollektivtrafiken.
- Begränsat passagerarantal på färjor och bussar.
- Utökad städning med desinficering och möjligheter till handhygien ombord rapporteras från flera aktörer.
- Försäljning av munskydd på flyg.

Vidtagna åtgärder (forts.)

- Flera län rapporterar att lokaltrafiken sätter in fler eller extra långa fordon (gäller framförallt bussar men även tåg) vid behov i rusningstid. Några län rapporterar att man nått maxkapacitet och inte har möjlighet till utökning även om efterfrågan skulle öka.
- Förfarandet med påstigning på bussar via bakre dörrar fortsätter. Förfarandet leder till att biljettkontrollen blir sämre och att det i flera län inte går att köpa biljett från chauffören. Flera län rapporterar att främre sätena är avstängda för att skydda förarna från smitta. Flera län har lösningar med plexiglasavskärmningar för föraren på bussar. Ett län rapporterar dock att Arbetsmiljöverket haft synpunkter på det.

Behov av åtgärder

- Hitta former för att motverka trängsel i kollektivtrafiken när skolterminen börjar. Från några regioner rapporteras att man varit i kontakt med kommunerna för att till exempel senarelägga skoldagen för att minska trycket i rusningstid, med blandat resultat.
- Möjlighet att avvisa resenärer av smittskyddsskäl.
- Tydligare definition av vad som räknas som nödvändiga resor, att kommunicera till allmänheten.
- Fastställda kriterier för vad som innebär trängsel inom kollektivtrafiken efterfrågas.
- Nationellt samordnade kommunikationsinsatser för att motverka trängsel i kollektivtrafiken.
- Möjlighet att stänga vissa utflyktsmål om det inte går att hindra trängsel i kollektivtrafiken till dessa.
- Anslutningsbussar från flygplatser anpassade efter flygets tider och passagerarantal.
- Resurser för mer personal/trafikvärdar i kollektivtrafiken.